

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331 Fax : 210-2124524

Αθήνα 5/4/ 2018
Αριθμ. Πρωτ.: 255/41652

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Στήριξη του κτηνοτροφικού κλάδου»

ΣΧΕΤ: **Η Ερώτηση 4374/15-3-2018**

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση, που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Β. Κεγκέρογλου**, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Όσον αφορά στη στήριξη του κλάδου της κτηνοτροφίας, επισημαίνεται ότι το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) λαμβάνει μέτρα που στοχεύουν στην αντιμετώπιση των χρονιζόντων προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο εν λόγω κλάδος και, ειδικότερα, στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής κτηνοτροφίας, τη βελτίωση του εισοδήματος των κτηνοτρόφων και την αναβάθμιση των υποδομών τους.

Βασικά εργαλεία για την υλοποίηση των στόχων αυτών είναι το Υπο-μέτρο 6.1 «Εγκατάσταση Νέων Γεωργών», το Υπο-μέτρο 4.2 «Επενδύσεις στη μεταποίηση/εμπορία ή/και ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων», ο Αναπτυξιακός Νόμος 4399/2016, τα Μέτρα Προώθησης-Προβολής αγροτικών προϊόντων και μία σειρά από θεσμικές παρεμβάσεις, όπως η προώθηση και στήριξη της δημιουργίας ομάδων παραγωγών, μέσα από τις οποίες θα στηριχτεί η διαπραγματευτική ικανότητα των παραγωγών, καθώς και η δημιουργία διεπαγγελματικών οργανώσεων, όπου όλοι οι εμπλεκόμενοι παράγοντες θα συζητούν και θα αποφασίζουν ισότιμα για όλα τα θέματα που τους αφορούν άμεσα και θα επιλύουν ζητήματα, όπως οι συμβολαιακές σχέσεις μεταξύ παραγωγών και μεταποιητών, ο ουσιαστικός αυτοέλεγχος της αγοράς, οι αναγκαίες αναπτυξιακές πρωτοβουλίες, η οργανωμένη και συντονισμένη μέριμνα για την ενίσχυση των εξαγωγών των ελληνικών κτηνοτροφικών προϊόντων κ.ά.

Επίσης, σε εφαρμογή του άρθρου 52 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1307/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, προβλέπεται η χορήγηση συνδεδεμένης στήριξης στους κτηνοτρόφους βοοτροφικών και αιγοπροβατοτροφικών εκμεταλλεύσεων.

Συγκεκριμένα:

➤ Τομέας βοοτροφίας

Σε εφαρμογή του άρθρου 52 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1307/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κεφαλαίου 5 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 639/2014 της Επιτροπής, προβλέπεται η χορήγηση συνδεδεμένης ενίσχυσης στον τομέα του βόειου κρέατος μέχρι το 2020. Σκοπός της εν λόγω ενίσχυσης είναι η διατήρηση της εγχώριας παραγωγής του βόειου κρέατος στα τρέχοντα επίπεδα παραγωγής και, παράλληλα, η αξιοποίηση του αναπαραγωγικού δυναμικού της χώρας μας με σταδιακή βελτίωση του εμπορικού ισοζυγίου.

Για το έτος 2017 και μετά, η χορήγηση της συνδεδεμένης ενίσχυσης στον τομέα των βοοειδών πραγματοποιείται σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που θεσπίστηκαν με την αριθμ. 1639/65123/15-6-2017 απόφαση του Υπουργού και Αναπληρωτή Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Λεπτομέρειες εφαρμογής της χορήγησης συνδεδεμένης ενίσχυσης στον τομέα του βόειου κρέατος σύμφωνα με το άρθρο 52 του Κανονισμού (ΕΕ) 1307/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και το κεφάλαιο 5 του Κανονισμού (ΕΕ) 639/2014 της Επιτροπής από το έτος 2017 και εφεξής.» (Β' 2212/2017). Ο ετήσιος προϋπολογισμός της συνδεδεμένης ενίσχυσης για το έτος 2017 που θα χορηγηθεί στους δικαιούχους βοοτρόφους, ανέρχεται σε 36.336.635 €.

➤ Τομέας αιγοπροβατοτροφίας

Σε εφαρμογή του άρθρου 52 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1307/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κεφαλαίου 5 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 639/2014 της Επιτροπής, προβλέπεται η χορήγηση συνδεδεμένης ενίσχυσης στον τομέα πρόβειου και αίγειου κρέατος μέχρι το 2020. Σκοπός της εν λόγω ενίσχυσης είναι η διατήρηση της εγχώριας παραγωγής του πρόβειου και αίγειου κρέατος στα τρέχοντα επίπεδα παραγωγής.

Για το έτος 2017 και μετά, η χορήγηση της συνδεδεμένης ενίσχυσης στον τομέα της αιγοπροβατοτροφίας πραγματοποιείται σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις, που θεσπίστηκαν με την αριθμ. 1629/64708/2017 απόφαση του Υπουργού και Αναπληρωτή Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός λεπτομερειών χορήγησης της συνδεδεμένης ενίσχυσης στον τομέα πρόβειου και αίγειου κρέατος, σύμφωνα με το άρθρο 52, του Κανονισμού (ΕΕ) 1307/2013 του Συμβουλίου και το κεφάλαιο 5 του Κανονισμού (ΕΕ) 639/2014 της Επιτροπής από το έτος 2017» (Β' 2127/21-06-2017). Ο ετήσιος προϋπολογισμός της συνδεδεμένης ενίσχυσης για το έτος 2017 που θα χορηγηθεί στους δικαιούχους αιγοπροβατοτρόφους, ανέρχεται σε 50.978.015 €.

Επιπρόσθετα, χορηγείται ενίσχυση στους κτηνοτρόφους, που δραστηριοποιούνται στα μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους και παραδίδουν το παραγόμενο γάλα (αγελαδινό, αίγαιο και πρόβειο) σε εγκεκριμένες μεταποιητικές επιχειρήσεις της περιοχής για την παραγωγή παραδοσιακών τυριών και γιαούρτης. Η ενίσχυση για το έτος 2017 και μετά ανέρχεται σε 2.866.000€. Ως εκ τούτου, ενισχύεται ακόμη περισσότερο το εισόδημα του Έλληνα κτηνοτρόφου, ενώ δίδεται διέξοδος στη μεταποιητική βιομηχανία εξεύρεσης ποιοτικής πρώτης ύλης.

Επίσης, ο Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) αριθμ. 1337/2013 της Επιτροπής θεσπίζει κανόνες σχετικά με την ένδειξη της χώρας καταγωγής ή του τόπου προέλευσης στην επισήμανση νωπών, διατηρημένων με απλή ψύξη ή κατεψυγμένων κρεάτων και, συγκεκριμένα, για τα προβατοειδή και αιγοειδή η ένδειξη «Εκτροφή» αναφέρεται στο Κράτος Μέλος ή στην τρίτη χώρα όπου έλαβε χώρα η τελευταία περίοδος εκτροφής,

διάρκειας τουλάχιστον έξι μηνών, ή, σε περίπτωση που το ζώο έχει σφαγεί σε ηλικία μικρότερη των έξι μηνών, στο Κράτος Μέλος ή στην τρίτη χώρα όπου έλαβε χώρα η συνολική εκτροφή.

Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 2 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1337/2013, «Ελληνικά» δύναται να επισημανθούν τα κρέατα μόνο εάν αποδεικνύεται από την επιχείρηση, με τρόπο ικανοποιητικό, ότι το κρέας έχει αποκτηθεί από ζώα που έχουν γεννηθεί, εκτραφεί και σφαγεί στην Ελλάδα.

Όσον αφορά στην ενίσχυση του κλάδου της κτηνοτροφίας μέσω του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδος (ΠΑΑ) 2014-2020, επισημαίνεται ότι στο ΠΑΑ 2014-2020 βασικές προτεραιότητες, μεταξύ των άλλων, της στρατηγικής για την αγροτική ανάπτυξη αποτελούν η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας του αγρο-διατροφικού συστήματος, καθώς και η ενίσχυση της αξίας αλυσίδας των εγχώριων αγροτικών προϊόντων.

Οι εν λόγω προτεραιότητες προσεγγίζονται μέσα από:

- την ενθάρρυνση, αφενός, ιδιωτικών επενδύσεων, με στόχους τον εκσυγχρονισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και την καθετοποίηση της παραγωγής τους σε προϊόντα με συγκριτικό πλεονέκτημα και, αφετέρου, βασικών δημόσιων υποδομών, όπως για την εξασφάλιση προσβασιμότητας, την εξοικονόμηση και αξιοποίηση των υδατικών τους πόρων κ.λπ., προκειμένου να επιτευχθούν η αύξηση της παραγωγικότητας, αλλά και η περαιτέρω τουριστική, περιβαλλοντική ή και άλλη αξιοποίηση των αγροτικών περιοχών,
- την παροχή κινήτρων για την καλύτερη οργάνωση των παραγωγών σε υγιή συλλογικά σχήματα, προκειμένου να επιτευχθεί αποτελεσματικότερη διαχείριση, αμεσότερη συμμετοχή και πρόσβασή τους σε αγορές, προμηθευτές και επενδύσεις, καθώς και αυξημένη διαπραγματευτική ισχύ έναντι των μεσαζόντων και των προμηθευτών,
- την αναδιάρθρωση των βασικών παραγωγικών κλάδων και τομέων της αγροτικής οικονομίας και τη δημιουργία οικονομιών κλίμακας, με στόχους τη μείωση του κόστους εισροών και την αύξηση της παραγωγικότητας,
- τη δημιουργία βιώσιμων δομών συμβουλευτικής υποστήριξης των παραγωγών, μεταφοράς γνώσης και ενημέρωσης, κατάρτισης και επαγγελματικής εκπαίδευσης, καθώς και προώθησης καινοτομιών μέσω συμπράξεων με επιστημονικούς φορείς και φορείς της αγοράς, αξιοποιώντας με τον καλύτερο τρόπο το εγχώριο επιστημονικό και γεωτεχνικό δυναμικό, καθώς και τα αποτελέσματα της εφαρμοσμένης γεωργικής έρευνας.

Σημειώνεται ότι ιδιαίτερη μέριμνα έχει ληφθεί για την ενίσχυση του κλάδου της κτηνοτροφίας γενικότερα στη χώρας μας, μέσω ειδικών κριτηρίων επιλογής για συγκεκριμένες δράσεις.

Όλα τα ανωτέρω επιδιώκεται να επιτευχθούν στο πλαίσιο υλοποίησης των εξής Μέτρων και Υπο-μέτρων του ΠΑΑ 2014-2020:

Μέτρο 1: Δράσεις μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης.

Μέτρο 2: Συμβουλευτικές υπηρεσίες, υπηρεσίες διαχείρισης γεωργικής εκμετάλλευσης και υπηρεσίες αντικατάστασης στην εκμετάλλευση.

Υπο-μέτρο 4.1: Στήριξη για επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις (Σχέδια βελτίωσης). Στο πλαίσιο του εν λόγω υπομέτρου, μεταξύ των άλλων, δίνεται στήριξη σε κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις που στρέφονται προς ποιοτικά γεωργικά προϊόντα, ώστε να διευκολυνθεί η προσαρμογή τους στις ανάγκες της αγοράς και να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητά τους. Ήδη, έχει εκδοθεί σχετική πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την υλοποίηση επενδύσεων στο πλαίσιο του εν λόγω υπομέτρου, όπου αποτυπώνεται και η προτεραιότητα στα επενδυτικά σχέδια που αφορούν στον κλάδο της κτηνοτροφίας.

Υπο-μέτρο 4.2: Στήριξη σε επενδύσεις για τη μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη των γεωργικών προϊόντων που υπάγονται στο Παράρτημα Ι της Συνθήκης ή του βάμβακος. Στο πλαίσιο του εν λόγω υπομέτρου συμπεριλαμβάνονται και οι τομείς που αφορούν σε κτηνοτροφικά προϊόντα (όπως κρέας-πουλερικά-κουνέλια, γάλα, αυγά), με στόχο την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων τους, καθιστώντας τα ελκυστικά στους καταναλωτές. Αναμένεται η έκδοση σχετικής πρόσκλησης για επενδυτικά σχέδια έως 600.000 € και για εν δυνάμει δικαιούχους επαγγελματίες αγρότες/κτηνοτρόφους.

Μέτρο 9: Σύσταση ομάδων και οργανώσεων παραγωγών στους τομείς γεωργίας και δασοκομίας. Έχει, ήδη, εκδοθεί η σχετική πρόκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

Στο πλαίσιο των προαναφερόμενων Μέτρων και Υπο-μέτρων, οι κτηνοτρόφοι θα έχουν, μεταξύ των άλλων, τη δυνατότητα για την υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων τόσο στον πρωτογενή όσο και στον δευτερογενή τομέα, αλλά και τη δυνατότητα για την κατάρτιση και λήψη συμβουλευτικών υπηρεσιών, προκειμένου να καταστήσουν ανταγωνιστικές και βιώσιμες τις εκμεταλλεύσεις τους.

Πλέον των ανωτέρω, στο πλαίσιο του Μέτρου 11 «Βιολογική Γεωργία» του ΠΑΑ 2014-2020, έχει, ήδη, ενεργοποιηθεί σχετική πρόσκληση για την υποβολή αιτήσεων στήριξης, που αφορά στις παρακάτω δράσεις:

11.1.2 Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στην κτηνοτροφία.

11.2.2 Ενισχύσεις για τη διατήρηση σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους παραγωγής στην κτηνοτροφία.

Οι δικαιούχοι που θα ενταχθούν στις δράσεις αυτές, θα ενισχύονται για μία πενταετία για το διαφυγόν εισόδημα και τις πρόσθετες δαπάνες που συνιστά η εφαρμογή του βιολογικού συστήματος παραγωγής στην κτηνοτροφία.

Στο πλαίσιο του Υπο-μέτρου 10.1 «Ενίσχυση για γεωργοπεριβαλλοντικές και κλιματικές ενισχύσεις» του ΠΑΑ 2014-2020, έχει, ήδη, συνταχθεί η υπουργική απόφαση που καθορίζει τον τρόπο εφαρμογής της δράσης και θα προωθηθεί το αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα για υπογραφή. Η πρόσκληση αναμένεται εντός της άνοιξης. Οι ενταγμένοι στη δράση δικαιούχοι θα ενισχύονται για μία πενταετία ανά Μονάδα Μεγάλου Ζώου για το διαφυγόν εισόδημα από τη διατήρηση της αυτόχθονης φυλής. Το εγκεκριμένο ΠΑΑ 2014-2020 βρίσκεται στην ιστοσελίδα www.agrotikianaptixi.gr.

Όσον αφορά στη στήριξη της γαλακτοπαραγωγού κτηνοτροφίας, σημειώνεται ότι το ΥΠΑΑΤ στηρίζει τον εν λόγω κλάδο μέσω των διαθέσιμων εργαλείων του και συγκεκριμένα:

- μέσα από τις άμεσες ενισχύσεις, την ενίσχυση του γάλακτος των μικρών νησιών του Αιγαίου Πελάγους και τις ευκαιρίες χρηματοδότησης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020. Το νέο ΠΑΑ θα αποτελέσει πηγή χρηματοδότησης για τη στήριξη των Οργανώσεων Παραγωγών, για τη δημιουργία τους αλλά και την εμπορική δραστηριοποίησή τους, καθώς και για τις ευρύτερες συμπράξεις τους με ερευνητικά κέντρα ή φορείς για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς τους, την ανάπτυξη καινοτομιών, καθώς και, ενδεχομένως, τη δημιουργία συμπράξεων πρωτογενούς παραγωγής και μεταποίησης/εμπορίας/διάθεσης των προϊόντων στην κατεύθυνση της ενίσχυσης των τοπικών προϊόντων, του εξαγωγικού προσανατολισμού και της διασύνδεσης με τον τουρισμό.
- μέσα από τη δημιουργία βιώσιμων Οργανώσεων Παραγωγών, η οποία αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την επίτευξη ενίσχυσης της διαπραγματευτικής δύναμης των παραγωγών γάλακτος, όπου και αν οι εν λόγω παραγωγοί βρίσκονται ανά τη χώρα. Συντονισμένοι θα έχουν τη δυνατότητα να διαπραγματευτούν καλύτερα τόσο τις τιμές των προϊόντων τους όσο και τις τιμές και το κόστος των εισροών τους, ενώ ενωμένοι θα μπορούν να διαχειριστούν τις όποιες κρίσεις

ανακύψουν, όπως, την αναζήτηση εναλλακτικής διάθεσης του προϊόντος τους, εάν παραστεί ανάγκη.

- μέσα από τη στήριξη των μικρών μονάδων παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων, καθετοποιημένων ή μη, για τις οποίες έχουν εκδοθεί εθνικά μέτρα και παρεκκλίσεις από το Ενωσιακό πλαίσιο των Κανονισμών (ΕΚ) αριθμ. 852/2004 και αριθμ. 853/2004, στην κατεύθυνση της στήριξης και της διευκόλυνσης της μικρής, τοπικής και παραδοσιακής παραγωγής [αριθμ. 3724/162303/2014 ΚΥΑ «Εθνικά μέτρα και παρεκκλίσεις στον τομέα των τροφίμων ζωικής προέλευσης σε εφαρμογή των Κανονισμών (ΕΚ) 852/2004 και (ΕΚ) 853/2004» (Β 3438)].
- μέσα από την προσπάθεια της προβολής και προώθησης των γαλακτοκομικών προϊόντων που παράγονται από εγχώρια πρώτη ύλη. Συγκεκριμένα, επισημαίνεται ότι έχει θεσπιστεί το Εθνικό Σήμα σε εφαρμογή του ν. 4072/2012. Με βάση την αριθμ. Κ4-7838/28-05-2014 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και του Αναπληρωτή Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Κανονισμός Απονομής Ελληνικού Σήματος στο γάλα και τα γαλακτοκομικά προϊόντα» (Β' 1432/04-06-2014) ως φορέας απονομής του Ελληνικού Σήματος στο γάλα και τα γαλακτοκομικά προϊόντα ορίστηκε ο ΕΛ.Γ.Ο.-ΔΗΜΗΤΡΑ, στον οποίο υποβάλλονται οι σχετικές αιτήσεις από ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις. Απαιτούνται προώθηση και γνωστοποίηση στο ευρύ καταναλωτικό κοινό της διαφοροποίησης του εν λόγω σήματος, η οποία θα γίνει συντονισμένα από την αρμόδια Γενική Γραμματεία Εμπορίου.

Αναφορικά με τη διακίνηση γάλακτος, σημειώνεται ότι, στο πλαίσιο λειτουργίας της Ε.Ε., η διακίνηση γάλακτος μεταξύ των Κρατών-Μελών της Ε.Ε. με σκοπό τη μεταποίηση και την παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων ή άλλων τροφίμων δεν αντίκειται στην εθνική και ενωσιακή νομοθεσία. Βάσει του τελωνειακού κώδικα της Ε.Ε., το τελικώς παραγόμενο θερμικά επεξεργασμένο γάλα ή γαλακτοκομικό προϊόν χαρακτηρίζεται ως ελληνικό προϊόν από τη στιγμή που οι ποσότητες γάλακτος που εισέρχονται στη χώρα μας, μεταποιούνται ουσιαστικά εντός αυτής.

Για τον λόγο αυτόν, η χώρα μας, μετά τη διαβούλευση στο πλαίσιο της Ε.Ε., θέσπισε με τον ν. 4492/2017 την υποχρεωτική αναγραφή προέλευσης του γάλακτος στα γαλακτοκομικά προϊόντα, η οποία θα λειτουργήσει προς την κατεύθυνση της βελτίωσης της διαφάνειας της αγοράς και της αποφυγής παραπλάνησης του καταναλωτή. Η υποχρεωτική αναγραφή προέλευσης αφορά στο σύνολο των γαλακτοκομικών προϊόντων και όχι μόνο στα προϊόντα Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ), τα οποία τυγχάνουν ήδη ειδικής προστασίας. Ως εκ τούτου, είναι υποχρεωτική η αναγραφή της προέλευσης του εισαγόμενου γάλακτος που χρησιμοποιήθηκε στην παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων, κάτι που δεν ίσχυε μέχρι σήμερα για τα προϊόντα που δεν είναι ΠΟΠ και δεν ήταν δυνατόν να απαιτηθεί από τους μεταποιητές-παραγωγούς γαλακτοκομικών προϊόντων, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να ισοσκελιστεί το συνολικό ισοζύγιο γάλακτος στη χώρα.

Ως προς το σύστημα ελέγχου της διακίνησης γάλακτος και προϊόντων γάλακτος, σημειώνεται ότι το εν λόγω σύστημα ρυθμίζεται μέσω των ισοζυγίων εισροών και εκροών στη χώρα μας βάσει:

- της αριθ. 175180/15-7-2011 απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης & Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Αντικατάσταση της υπ' αριθμ. 296113/2006 (Β' 1414) Κοινής Υπουργικής Απόφασης με θέμα 'Μέτρα για τον έλεγχο της παραγωγής, αξιοποίησης, μεταποίησης, τυποποίησης, διακίνησης και εμπορίας για το γάλα και τα γαλακτοκομικά προϊόντα'» (Β' 1721/2-8-2011) και
- της αριθ. 1678/111284/14-10-2015 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Λεπτομέρειες εφαρμογής της υπ' αριθμ. 175180/2011 (Β 1721) Κοινής Υπουργικής Απόφασης και ρυθμίσεις σχετικά με

τη διαδικτυακή σύνδεση επιχειρήσεων του γαλακτοκομικού τομέα στο πληροφοριακό σύστημα ΑΡΤΕΜΙΣ» (Β' 2257/20-10-2017).

Στο εν λόγω θεσμικό πλαίσιο προβλέπεται όλο το σύστημα ελέγχου με τα κλιμάκια ελέγχου, τη διαδικασία διεξαγωγής των ελέγχων, τη διαδικασία κυρώσεων, στην περίπτωση διαπίστωσης παραβάσεων, και, πλέον, τη διαδικτυακή διασύνδεση των επιχειρήσεων του γαλακτοκομικού τομέα με το σύστημα «ΑΡΤΕΜΙΣ» με σκοπό τον έλεγχο της αγοράς και την πάταξη των φαινομένων της παραπλάνησης του καταναλωτή. Αποτελέσματα των ελέγχων αυτών είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα του ΥΠΑΑΤ: <http://www.minagric.gr/index.php/el/the-ministry-2/poese>.

Τα ανωτέρω αφορούν στον συστηματικό τακτικό έλεγχο στην αγορά του γάλακτος, ενώ πραγματοποιούνται με συνέργεια δράσεων και συνασπισμό δυνάμεων από μικτά ελεγκτικά κλιμάκια όλων των φορέων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ), όπως και σε άλλες κατηγορίες τροφίμων, έκτακτοι στοχευμένοι έλεγχοι με τη συνδρομή και άλλων φορέων και θεσμών, όπως του Συντονιστικού Κέντρου Εποπτείας Αγοράς και Αντιμετώπισης Παραεμπορίου (ΣΥΚΕΑΑΠ).

Αναλυτικότερα, αναφέρεται ότι η επικοινωνία βάσεων δεδομένων και ανθρώπων, απαραίτητα στοιχεία για την οργάνωση και διεξαγωγή αποτελεσματικών και στοχευμένων ελέγχων, είναι ένα από τα επόμενα βήματα που θα επιχειρηθούν σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών, ώστε να αντιμετωπιστούν φαινόμενα παραπλάνησης, ελληνοποιήσεων και απάτης, είτε αυτά σχετίζονται με ενδοκοινοτικό είτε με εμπόριο τρίτων χωρών. Συγκεκριμένα, απαιτείται:

- μία νέα ολιστική προσέγγιση στην εκπαίδευση και την κατάρτιση των ελεγκτών και οπωσδήποτε συνέργειες και συνάσπιση δυνάμεων και εμπειρογνωμοσύνης &
- ανταλλαγή πληροφοριών και δεδομένων όχι μόνο μέσω της ενοποίησης πληροφοριακών βάσεων του ΥΠΑΑΤ αλλά ευρύτερα μέσα από την άμεση πρόσβαση και σε δεδομένα άλλων Υπουργείων και φορέων, όπως του Υπουργείου Οικονομικών.

Επιπλέον, επισημαίνεται ότι ο ΕΛ.Γ.Ο.-ΔΗΜΗΤΡΑ, ως αρμόδια αρχή ελέγχου, διαθέτει όλα τα στοιχεία, που αφορούν τόσο στις ποσότητες κάθε μορφής γάλακτος που εισάγονται όσο και στα προϊόντα, στα οποία αυτές χρησιμοποιούνται, δεδομένου ότι οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον χώρο, αποστέλλουν στον Οργανισμό Μηνιαίες Δηλώσεις Ισοζυγίου Γάλακτος (Μ.Δ.Ι.Γ.) ή/και Μηνιαίες Δηλώσεις Προμήθειας ειδών γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων (Μ.Δ.Π.Γ.).

Σημειώνεται ότι, στο πλαίσιο εφαρμογής της προαναφερθείσας αριθμ.175180/15-7-2011 ΚΥΑ, 876 επιχειρήσεις γάλακτος υποχρεούνται στην αποστολή των Μηνιαίων Δηλώσεων Ισοζυγίου Γάλακτος (Μ.Δ.Ι.Γ.).

Σκοπός των ισοζυγίων γάλακτος είναι ο έλεγχος της νόμιμης χρήσης όλων των ειδών γάλακτος στα διάφορα γαλακτοκομικά προϊόντα, της τήρησης της συμβατικής τους υποχρέωσης για μη χρήση πρώτων υλών προέλευσης τρίτων χωρών για παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων σε εγκαταστάσεις μεταποίησης που έχουν επιδοτηθεί από εθνικά ή κοινοτικά προγράμματα, της ορθότητας των ισχυρισμών για τη γεωγραφική προέλευση της πρώτης ύλης που χρησιμοποιήθηκε στην παραγωγή συγκεκριμένων γαλακτοκομικών προϊόντων και της διακίνησης, διάθεσης και παράδοσης υποπροϊόντων γάλακτος. Τέλος, κατόπιν επεξεργασίας των δηλώσεων του ισοζυγίου γάλακτος, εκδίδεται πληθώρα στατιστικών πληροφοριών σχετικά με τα παραγόμενα γαλακτοκομικά προϊόντα, την πρώτη ύλη που χρησιμοποιήθηκε κ.ά.

Αναφέρεται ότι από τον Νοέμβριο του 2015, σύμφωνα με την προαναφερθείσα αριθμ.1678/111284/14-10-2015 ΥΑ, όλες οι επιχειρήσεις γάλακτος υποχρεούνται στην ηλεκτρονική υποβολή του ισοζυγίου γάλακτος, μέσω της εφαρμογής «ΑΡΤΕΜΙΣ».

Σε ό,τι αφορά στους ελέγχους, σημειώνεται ότι το έτος 2017 πραγματοποιήθηκαν 198 έλεγχοι σε επιχειρήσεις γάλακτος, από τους οποίους οι 67 παρουσίασαν ευρήματα και 4 επιχειρήσεις παραπέμφθηκαν στο ΥΠΑΑΤ για την επιβολή προστίμων (Απόφαση Δ.Σ. 99/7.12.17), ενώ εκκρεμεί η παραπομπή άλλων 17 επιχειρήσεων.

Για το έτος 2017, οι έλεγχοι ισοζυγίων γάλακτος, ανά Περιφέρεια, έχουν ως εξής:

Έλεγχοι ισοζυγίων το 2017	
Περιφέρεια	Αριθμός Εκθέσεων
Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης	7
Κεντρικής Μακεδονίας	34
Δυτικής Μακεδονίας	12
Θεσσαλίας	38
Ηπείρου	9
Στερεάς Ελλάδας	20
Δυτικής Ελλάδας	21
Πελοποννήσου	30
Αττικής	5
Βορείου Αιγαίου	10
Νοτίου Αιγαίου	3
Κρήτης	8
Ιονίων Νήσων	1
Σύνολο	198

Διευκρινίζεται ότι οι επιχειρήσεις γάλακτος έχουν το δικαίωμα να πραγματοποιούν αγορές γάλακτος, οι οποίες δηλώνονται στον ΕΛ.Γ.Ο.-ΔΗΜΗΤΡΑ ως γάλα ελληνικό, γάλα Ευρωπαϊκής Ένωσης, γάλα τρίτων χωρών, σε όποια μορφή και από όποια χώρα επιθυμούν, αρκεί να τεκμηριώνουν σε ημερήσια βάση την ανάλωσή του, ανά προϊόν. Τα παραπάνω αποτελούν αντικείμενο των ελέγχων που διενεργεί ο ΕΛ.Γ.Ο.-ΔΗΜΗΤΡΑ. Στους ελέγχους που πραγματοποιούνται δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στις επιχειρήσεις που αύξησαν τη χρήση εισαγόμενου γάλακτος για την παραγωγή των προϊόντων τους.

Σε ό,τι αφορά στις παραγόμενες ποσότητες γάλακτος, σύμφωνα με τα μέχρι σήμερα στοιχεία, το 2017 οι ποσότητες ελληνικού πρόβειου και γίδινου γάλακτος που χρησιμοποιήθηκαν από τις επιχειρήσεις μεταποίησης και παραγωγής τυροκομικών και λοιπών γαλακτοκομικών προϊόντων ανήλθαν σε 648.164 και 148.864 τόνους αντίστοιχα. Το γάλα αυτό αναλώθηκε κυρίως για την παραγωγή προϊόντων ΠΟΠ (76% του πρόβειου και 41% του γίδινου). Πιο συγκεκριμένα, και σύμφωνα πάντα με τις Μ.Δ.Ι.Γ., η παραγόμενη ποσότητα ΦΕΤΑΣ το 2017 ανήλθε σε 118.786 τόνους, ενώ παρήχθησαν και 14.089 τόνοι λοιπών τυριών ΠΟΠ. Για την παραγωγή τους χρησιμοποιήθηκαν 490.283 τόνοι πρόβειου και 60.752 τόνοι γίδινου και 3.683 τόνοι αγελαδινού γάλακτος, κατά περίπτωση.

Συμπερασματικά, αναφέρεται ότι:

- Οι παραγόμενες ποσότητες πρόβειου και γίδινου γάλακτος στη χώρα μας ανταποκρίνονται ως προς την επάρκειά τους στην παραγωγή των προϊόντων ΠΟΠ της αντίστοιχης περιόδου.
- Από τα στοιχεία και από τους ελέγχους του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ δεν προκύπτει η χρήση εισαγόμενου γάλακτος σε ΠΟΠ προϊόντα.

Σχετικά με τις εισαγόμενες ποσότητες πρόβειου και γίδινου γάλακτος που χρησιμοποιήθηκαν για την παραγωγή τυροκομικών προϊόντων μη ΠΟΠ το 2017, τα στοιχεία αναγράφονται στον παρακάτω πίνακα:

ΕΙΔΟΣ ΓΑΛΑΚΤΟΣ	Ποσότητα σε τόνους	Ισοδύναμο γάλα σε τόνους
ΓΑΛΑ ΝΩΠΟ ΠΡΟΒΕΙΟ Ε.Ε	10.960	10.960
ΜΠΑΣΚΙ ΠΡΟΒΕΙΟ Ε.Ε.	321	1.765
ΣΥΜΠΥΚΝΩΜΕΝΟ ΠΡΟΒΕΙΟ Ε.Ε.	464	928
ΣΚΟΝΗ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΠΡΟΒΕΙΑ Ε.Ε.	1,5	15
ΚΡΕΜΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΠΡΟΒΕΙΑ Ε.Ε.	222	
ΣΥΝΟΛΟ ΙΣΟΔΥΝΑΜΟΥ ΠΡΟΒΕΙΟΥ		13.668
ΓΑΛΑ ΝΩΠΟ ΓΙΔΙΝΟ Ε.Ε.	2.406	2.406
ΣΥΜΠΥΚΝΩΜΕΝΟ ΓΙΔΙΝΟ Ε.Ε.	25	75
ΜΠΑΣΚΙ ΓΙΔΙΝΟ Ε.Ε.	18	145
ΣΚΟΝΗ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΓΙΔΙΝΗ Ε.Ε.	2,6	26
ΚΡΕΜΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΓΙΔΙΝΗ Ε.Ε.	1.325	
ΣΥΝΟΛΟ ΙΣΟΔΥΝΑΜΟΥ ΓΙΔΙΝΟΥ		2.652

Στόχος του Οργανισμού, μέσω των ελέγχων που διενεργεί, είναι η προάσπιση της ελληνικής παραγωγής γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων και, στο πλαίσιο αυτό, διερευνά κάθε καταγγελία που βασίζεται σε συγκεκριμένα στοιχεία.

Επίσης, θέματα που αφορούν σε αντιμετώπιση φαινομένων νοθείας και απάτης, αποτελούν διαχρονική προτεραιότητα κατά τη διεξαγωγή των επίσημων ελέγχων του Ενιαίου Φορέα Ελέγχου Τροφίμων (ΕΦΕΤ), με την πραγματοποίηση συντονισμένων και στοχευμένων δράσεων, καθώς και με τη συνεργασία με άλλες συναρμόδιες υπηρεσίες, όπου κριθεί απαραίτητο, με στόχο την προστασία και την αποτροπή φαινομένων παραπλάνησης των καταναλωτών.

Επιπρόσθετα, σημειώνεται ότι ο ΕΦΕΤ διαχρονικά σχεδιάζει και υλοποιεί προγράμματα δειγματοληψίας και εργαστηριακού ελέγχου γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων, με στόχο τη διασφάλιση της γνησιότητάς τους.

Μέρος των Προγραμμάτων Επίσημου Ελέγχου Ασφάλειας και Ποιότητας Τροφίμων - στο πλαίσιο υλοποίησης του Πολυετούς Ολοκληρωμένου Εθνικού Σχεδίου Ελέγχων (ΠΟΕΣΕ) των ετών 2015-2018- είναι και ο επίσημος έλεγχος ποιότητας γαλακτοκομικών προϊόντων που υλοποιείται σε ετήσια βάση. Σκοπός του ελέγχου είναι η προάσπιση των συμφερόντων των καταναλωτών μέσω της συμμόρφωσης με την Ενωσιακή και Εθνική νομοθεσία όσον αφορά στην εξακρίβωση εάν τα γαλακτοκομικά προϊόντα (τυριά ΠΟΠ, διάφορα άλλα τυριά και άλλα γαλακτοκομικά προϊόντα) φέρουν τη σωστή επισήμανση σχετικά με το είδος του γάλακτος που περιέχουν, τυχόν ανίχνευση νοθείας και τη συμμόρφωσή τους με τις ισχύουσες νομοθετικές απαιτήσεις.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα αποτελέσματα των ελέγχων βρίσκονται αναρτημένες στην ιστοσελίδα του ΕΦΕΤ:

(http://www.efet.gr/portal/page/portal/efetnew/consumers/official_audit) και

(<http://www.efet.gr/portal/page/portal/efetnew/library/plans>).

Όσον αφορά στις τιμές του γάλακτος, σημειώνεται ότι οι τιμές παραγωγού των κτηνοτροφικών προϊόντων, όπως είναι το γάλα, τόσο στην ελληνική όσο και στην ευρωπαϊκή αγορά, είναι ελεύθερες και διαμορφώνονται σύμφωνα με τους βασικούς κανόνες της αγοράς (προσφορά και ζήτηση). Οποιαδήποτε παρέμβαση του κράτους στη διαμόρφωση των τιμών είναι ασυμβίβαστη προς την ενωσιακή νομοθεσία. Ως εκ τούτου, δεν υπάρχει δυνατότητα κρατικής παρέμβασης στον καθορισμό τους.

Πλέον των ανωτέρω, πρέπει να αναφερθεί ότι είναι σημαντικό να προχωρήσει η δημιουργία ειδικής συλλογικής ταυτότητας για τα ελληνικά γαλακτοκομικά προϊόντα από έναν συλλογικό φορέα, όπως μία Διεπαγγελματική Οργάνωση. Για τη ΦΕΤΑ έπρεπε, ήδη, να έχει σχηματιστεί πολλές δεκαετίες νωρίτερα μία τέτοια Οργάνωση, η οποία να λειτουργεί προς την κατεύθυνση του αυτοελέγχου της αγοράς του τυριού, καθώς και της στρατηγικής ανάπτυξης και προώθησής της μέσα από ευρύτερη συναίνεση και συνεννόηση όλων των δρώντων στην αλυσίδα παραγωγής και εμπορίας του προϊόντος. Το ΥΠΑΑΤ στηρίζει και αναμένει την ανάληψη των σχετικών πρωτοβουλιών εθνικής συνεννόησης, για μία ενιαία Εθνική Διεπαγγελματική Οργάνωση Φέτας.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Υπ. Οικονομικών –Γρ. κ. Υπουργού
2. Υπ. Υγείας –Γρ. κ. Υπουργού
3. Βουλευτή κ. Β. Κεγκέρογλου